

рия се противопоставя на тезата за родство на турци и цигани и възразява особено срещу използвания във в. “Тербие” термин “мохамедански националисти”, подчертавайки, че няма “същински мохамедани” сред българските цигани. Същевременно той критикува “нехайството” на православната църква, политиците и националните организации в България “да изложат на организирано българско влияние нашите цигани”, като предлага и конкретни мерки в това направление (Шейтанов 1934).

Представените организационни прояви в края на 20-те и началото на 30-те години дават израз на опитите на един малоброен и ограничен елит на общността, произхождащ преди всичко от мюсюлманите в столицата, да обедини циганското население с оглед защитата на неговите интереси. Тези опити вероятно имат някаква пряка или косвена връзка с активизираната по същото време дейност на съюза “Туран” или на други структури на турското малцинство, които са вдъхновявани от национализираща се кемалистка Турция. Възможна, но още недоказана, остава и връзката с комунистическото движение в България.

* * *

От 1878 до 1944 г. циганите/ромите в княжество/царство България са третата по численост, но и най-нехомогенната етническа група по отношение на матерен език, вероизповедание, традиционна култура, идентичност и самосъзнание. Същевременно преобладаващата част от тях, и особено чергарстващото население, са социално маргинилизирани, тъй като се намират на най-ниското стъпало по отношение на жизнен стандарт, икономически статус, образование, култура, участие в общественно-политическия живот. Запазва се отношението на превъзходство и дори негативизъм на българите, а и на други малцинствени групи към циганското население, но без да се достига до междуетнически конфликти. От значение за това е съхраняването на традиционните отношения в регионалните общности, в които се проявява взаимна търпимост, но също така и адаптивността на